

FEDERATIE VAN VRIJHEIDLIEVENDE COMMUNISTEN

Sources

- [Federatie van Vrijheidlievende Communisten - De Vrije Communist](#)
- [Federatie van Vrijheidlievende Communisten - Grond en Vrijheid](#)

Notes manifest

We can see this first attempt in the light of the quest to establish a specific anarcho communist organization striving for tactical and ideological unity under anarcho communists. And the international congress they held was a attempt to come to beter and more clear outlines on organizational and unity.

A federation in Germany got established before and inspired the Dutch to also set up one

Snippets

Uit andere landen.

Bericht over de 3de konferentie der Duitsche federatie van revolutionaire arbeiders.

Gedurende de Pinksterdagen, toen onze Nederlandsche socialisten en anarchisten samenkwamen te Arnhem, vereenigden zich de Duitsche anarchisten te Mannheim. Doch in tegenstelling met onze Hollandsche kameraden, die nog maar niet kunnen inzien, dat alleen door een vrije organisatie der groepen het ons mogelijk is, elkander te steunen en te zamen een bolwerk te vormen tegen de overmacht der bezitters; in tegenstelling met onze Hollandsche kameraden die er zich ditmaal nog mede vergenoegden, een redevoervergadering te houden zonder iets te besluiten ; in tegenstelling daarvan hebben onze Duitsche kameraden juist aan het uitbouwen hunner vrije organisatie tyd en krachten gegeven.

Moge hun wakker voorbeeld spoedig in Nederland worden gevolgd.

Wij ontleenen het volgende verslag aan: „Der Anarchist" van Juni 1903 en „Neues Leben" van 13 Juni 1903.

26-04-1905 Bron: [Het volk : dagblad voor de arbeiderspartij » 26 apr 1905 - Art. 3 | Delpher](#)

„Vrijheldlievende Communisten”

In het café „De Boode Leeuw" aan den iam te Amsterdam had Zondag eene conferentie van vrije socialisten-vereenigingen en anarchistische groepen plaats, belegd door een voorbereidende commissie, namens welke A. van Emmenes den oproepingsbrief bad onderteekend..

Blijkens de presentielijst hadden vertegenwoordigers gezonden de vereenigingen 'of groepen te Vlissingen, Middelburg," Koog-Zaandijk, Harlingen, Amsterdam Y Y, Winschoten, de gezamenlijke groepen van Noord-Brabant, Den Haag. Dordrecht en Krommenie, benevens eenige „belangstellende personen", waaronder Christiaan Cornelissen van Parijs. A. van Emmenes opende met een kort woord, waarin hij er aan herinnerde, dat op het congres van '97 te Botterdam besloten was tot opheffing van den Socialistenbond. Dat besluit was een beetje al te kras, naar spr. ook toen reeds meende. Men had middelen moeten zoeken om de ongewenschte elementen uit te sluiten, maar men wierp met het badwater het kind weg.

Daarna werd het tydperk van het isolement in ons land ingeluid. Men verwachtte alles van de ontwikkeling van den individn en vergat dat juist de organisatie een opvoedmiddel is van groote beteekenis. En het gevolg was dat in de meer afgelegen streken van. propaganda voor de idee geen sprake meer was.

Maar al spoedig begon zich in sommige anarchistische kringen de behoefte aan meerdere samenwerking te doen gevoelen. Bedcs op de eerste conferentie te Zwolle gingen er stemmen voorop, maar voor uitvoering was toen het denkbeeld nog niet vatbaar.

Op de conferentie te Arnhem werd die stem alweer luider gehoord, maar ook toen was de tijd nog niet gekomen.

Van organisatie wilde men als anarchisten niet weten, maar langzamerhand kwam toch de algemeene erkenning dat samenwerking voor een bepaald doel geoorloofd was. En men bracht dat ten aanzien van het anti-militarisme in praktijk. En toen zag wen het gebeuren,

dat dezelfde mensen die als anarchisten tegen organisatie waren, er als anti-militaristen het meest aan deden.

Maar daar bleef het niet bij. Ten vorige jare kwam op initiatief van Kolthek te Deventer alweer een conferentie bijeen, waar een federatie werd gevormd ... maar slechts voor een negatief doel, de anti-verkiezingsactie. Waar die actie op uitloopt, weten we.

Wij federalisten gingen er heen in de hoop dat er een blijvende federatie van komen zou, en dan voor alle propaganda, want zooals het na geworden is, is het kortweg belachelijk. Wij bleven in de minderheid, nadat men zeer democratisch had gestemd en Domela, bijgestaan door zijn wederhelft, ons voortdurend had geprest door te roepen: "Als ge wilt, doet het dan maar."

De deelname aan deze conferentie noemde spr. niet groot, maar het viel hem alles mee na de tegenwerking die de federalisten den laatsten tijd hadden te verduren. Wordt er echter met dit kleine groepje gewerkt, dan zal het niet te lang duren of de groote meerderheid der groepen zal zich bij ons hebben aangesloten.

Spr. stelde voor Cornelissen als voorzitter der conferentie aan te wijzen.

Toen daartegen uit de vergadering bezwaar werd: gemaakt, werd, in ede op verzoek van Cornelissen, Van Emmenes tot voorzitter aangewezen en Joh. Lodewijk tot secretarie benoemd.

Besloten werd de pers toe te laten, met uitzondering van die besprekingen die huishoudelijk konden worden geacht.

Aan de orde kwam daarna onmiddellijk het voorstel tot oprichting eener **landelijke, blijvende federatie**, waartoe na ampele discussie bij acclamatie in beginsel werd besloten.

Alsdan kwam de vraag in bespreking of al dan niet een beginselverklaring voor de nieuwe federatie zou worden opgesteld.

Jacob (Amsterdam) beval de nog altijd niet officieel doch wel officieus ingetrokken beginselverklaring der Amsterdamsche Vrije Socialistenvereniging ter overweging aan.

Cornelissen stelde voor om een commissie van redactie te benoemen, die in de pauze uit de oude beginselverklaring van de Amsterdamsche vrije socialisten en uit die van den Socialistenbond een nieuwe kon samenstellen, waarin dan kon worden neergelegd wat de libertaire communisten voelen. Deze kan dan aan alle groepen ter beoordeeling worden gezonden „en, ik verzeker u, na 1 of 2 jaar is nagenoegde geheele beweging ons."

Gorter (Zaanstreek) protesteerde tegen elke beginselverklaring. Ieder anarchist heeft voorzichzelf zijn beginselverklaring. Als er twee anarchisten zijn, zullen ze het op velerlei punten niet met elkaar eens wezen. De meeste arbeiders geven niet om woorden, zij willen onze daden zien.

P. M. Wink verklaarde die „watervrees" voor een beginselverklaring ongegrond. Het bezwaar dat ons daarmee „een knellend juk" of iets van dien aard zou worden opgelegd, houdt geen steek. Wij komen samen om zeker werk te doen en dan moet in groote lijnen vast staan hoe dat geschieden zal. Blijkt later aan dat wij ons op eenig punt vergisten, dan is nog altijd wijziging mogelijk. En bovendien is niemand die het niet met ons eens is gedwongen bij ons te komen.

Wij moeten het publiek kunnen toonen waar we heen willen. De Duitse federatie van anarchisten heeft een brochure uitgegeven, waarin min of meer uitvoerig haar doel en streven wordt verklaard. De arbeider, heeft daaraan leiddraad en houvast. Zooiets ontbreekt ten onzent. Dikwijls verkondigen twee anarchistische propagandisten twee geheel tegenover elkander staande meeningen. Zoo verdedigt Luitjes zelfs den persoonleken eigendom. Dat geeft aanleiding tot misvatting en verwarring, terwijl de arbeider toch moet weten wat hg aan. ons heeft voor hij kan. Wij moeten een breeden grondslag ontwerpen als lijn by onze propaganda en als hou vast voor den buitenwacht.

Samson verklaarde, zich eveneens voor eene beginselverklaring, en v. Emmenes wilde haar zoo kort mogelijk houden: wij moeten in een paar woorden verklaren wat wij willen en vooral niet bang zijn ons te branden aan kond water. De grenzen moeten getrokken worden zoowel naar de zijde der individualisten als naar die der sociaal-democraten. Nooit mag het worden als vroeger in den Socialistenbond, waarin zelfs elementen waren die heil zagen in parlementarisme.

Cornelissen verdedigde nog nader het nut en de noodzakelijkheid eener beginselverklaring. Wie dat niet wil, wie zich verliest in de woord-filosofie van een Stirner, komt terecht bij de beginselloosheid. Laat ons vooral niet op dien weg gaan, en in het praktische leven blijven. De verklaring mag niet te kort zijn, er mag niets in vergeten worden, willen we niet zoowel van links als van rechts daarom worden aangevallen. Wij moeten ons niet alleen verklaren tegen het parlementarisme, maar ook voor organisatie, den algemeenen eigendom, revolutie, internationaliteit enz.

Gorter (Zaanstreek): Stel dan maar een bijbel samen en maak dan maar een schildering van een anarchistische maatschappij!

Met 9 tegen 2 stemmen werd daarop het voorstel-Cornelissen aangenomen en als redactiecommissie aangewezen: Cornelissen, Lambeek, Wink, Altiok en Van Emmenes.

Vervolgens werd, in afwijking der agenda maar ter wille eener regelmatige afdoening van zaken, gesproken over de vraag hoe het lidmaatschap zal zijn geregeld.

Besloten werd tot het lidmaatschap toe te laten groepen en personen, maar slechts stem te geven aan aangesloten groepen en aan die personen, die woonachtig zijn in plaatsen, waar geen aangesloten groep is gevestigd. De overige personen zullen echter wel aan de discussie kunnen deelnemen.

De naam

Daarna zou de naam der federatie worden vastgesteld.

Wink wilde in elk geval de volmaakt overbodige onderscheiding tusschen „anarchistische" en „vrij socialistische" groepen laten vallen.

Den Haag wilde haar noemen: Federatie van communistische anarchisten.

Samson ondersteunde dat: in de productie zijn wij communisten in de consumptie anarchisten.

Wink: Men heeft mij in de laatste jaren herhaaldelijk voorspeld, dat ik nog wel eens parlementair zou worden. Ik ben daar zoo aan gewoon, dat ik zonder vrees vóór de gevolgen voorstel het woord „anarchistisch" te laten vallen. Die naam slaat niet op ons. Zij is ons indertijd door de soc. dem. pers opgedrongen en wij hebben haar toen als een eere-titel aanvaard.

Ook v. Emmenes verklaarde zich voor vervallen van het woord „anarchistisch". Het viel spr. altijd moeielijk zich zoo te laten noemen. Alleen consequente individualisten kunnen zich anarchisten noemen en daartoe heelt spr. nooit behoord. Wij zijn communisten. Wij zijn niet als de geuzen, die zich zoo noemden, hoewel ze niet bedelden.

Nadat o.a. nog door Den Haag was betreurd dat het predicaat „anarchistisch" weg valt, werd met 7 stemmen voor en 4 blanco als naam vastgesteld: Federatie van vrijheidlievende communisten.

Het doel

Omtrent het doel was men het vrij spoedig eens: Het verspreiden van de beginselen als neergelegd zijn in de beginselverklaring.

Minder vlot ging het met de vaststelling van de wijzen waarop en de middelen waarmee dit zal geschieden. Wink constateerde althans „dat men niet zal kunnen ontkomen aan statuten en huhuishoudelijke reglement."

Het voornaamste verschil van meening betrof de bevoegdheid van het eventueel te benoemen federatiebestuur.

Eenerzijds vreesde men centralisatie, welke "klip" men moest ontzeilen, anderzijds meende men dat met behoud van de autonomie der groepen, het federatie-bestuur bij algemeene landelijke bewegingen dient op te treden.

Men vereenigde zich met de volgende formule:

„De federatie stelt zich ten doel in woord en schrift te propageeren voor de beginselen als zijn neergelegd in de beginselverklaring, doch betreedt niet dan in de uiterste noodzakelijkheid het terrein der groepen."

Daarna werd gepauseerd.

In de middagzitting deelde Van Emmenes mede, dat de beginselverklaring gereed was.

Hij stelde voor haar slechts te doen voorlezen, niet te bespreken, maar haar gedrukt aan de groepen rond te zenden, waarna dan op een volgende conferentie de beslissing vallen kan. Desniettemin zou zij al onmiddellijk van krach zijn.

Men vereenigde zich zonder discussie hiermede.

De beginsel verklaring

De beginsel verklaring luidt:

"De federatie van vrijheidlievende communisten bestaat uit groepen en personen, overtuigd van en handelend naar de volgende beginselen

1e. Dat ellende en knechtschap in de maatschappij bestaan en daaruit moeten verdwijnen;

2e. Dat de ellende der groote menigte aan de eene zijde en de bevoorrechte toestand van enkelen aan de andere zijde het noodzakelijk gevolg zijn van de bestaande economische wanverhoudingen, waarin ook de overheersching van het éene individu over het andere haar socialen grondslag vindt.

3e. Dat het wezen dier wanverhoudingen daarin bestaat, dat de meerderheid des volks, de arbeidende klassen, alle goederen voorbrengt, terwijl een minderheid, de kapitalistische

klassen, de voortbrenging der goederen beheerscht.

Dat de bestending dier sociale wanverhoudingen daaraan moet worden toegeschreven, dat alle middelen van voortbrenging en verspreiding van goederen aan de heerschende minderheid behooren en deze verder tot handhaving van den heerscherstoestand zich kan bedienen van het staatsgeweld — justitie, politie en leger.

Dat de maatschappij een grondige verandering in hare verhoudingen behoort te ondergaan, daarop berustend, dat in de plaats der verschillende klassen een gemeenschap van voortbrengers tot stand komt, die de middelen van voortbrenging en verspreiding der goederen aanwendt op planmatige en gemeenschappelijke wijze, onder leiding van de georganiseerde arbeiders zelve.

Dat de niet-bezittende arbeidersklasse — het moderne proletariaat — op den basis der bestaande maatschappij geen duurzame en grondige verbetering kan verwachten, en dat alle oogenblikkelijke economische verbeteringen, alleen sociale waarde hebben voor zoover ze kunnen dienen: tot het ingrijpen der arbeiders in de productieverhoudingen en tot onteigening der bezittende klasse.

Dat het de speciale taak der vrijheidlievende communisten moet zijn, te helpen bewerken dat de veranderingen in de sociale verhoudingen die kunnen worden verwezenlijkt, samengaan met de grootst mogelijke bevordering der vrijheid van de individuen en van het beginsel der vrije groepering.

Dat daarom de vrijheidlievende communisten ook bekampen het staatssocialisme — den opkomenden vorm der staatslavernij, steunend op de utopie der omwerking van de economische verhoudingen door het ingrijpen der staatsmacht en op de uit die utopie voortgevloeide noodlottige idee der verovering van de staatsmacht door de arbeiders als klasse.

Dat de arbeiders voor hun ontvoogding zullen moeten strijden met alle middelen die hun zelve als geoorloofd en doeltreffend voorkomen.

Dat in dezen strijd de arbeiders van alle landen zich met elkaar solidair behooren te betoonen."

Verder werden nog eenige huishoudelijke regelingen getroffen, waarvan wij vermeldde, dat het bestuur, dat op voorstel van Cornelissen op taktische gronden "Comité" zal heet en, zal bestaan uit 8 personen, door de jaarlijks te houden conferentie te kiezen.

Daarna ging men over in geheime zitting, waarin o. a. werd gesproken over het oprichten van een orgaan, het bedrag der contributie, en de "Comité"-leden werden gekozen

---

Bron: [De vrije socialist » 29 apr 1905 - Pag. 3 | Delpher](#)

Konferentie van vrije socialistische vereenigingen en anarchistische groepen, tot oprichting van een nationale federatie.

Zondagmorgen werd in „De Roode Leeuw“, Vijgendam te Amsterdam, een konferentie gehouden van socialistische vereenigingen, anarchistische groepen en personen, om een nationale federatie tot stand te brengen. Aanwezig waren de organisaties van Middelburg, Vlissingen, Koog-Zaandijk, Harlingen, Winschoten, Den Haag, Krommenie, Socialistische Vereeniging Y Y en de Groep Oostelijke Eilanden, beiden van Amsterdam, benevens tal van personen, waaronder P. M. Wink, Cornelissen, B. Mönteman.

Door Van Emmenes werd de vergadering geopend. Hij herinnerde aan het laatste kongres van den Socialistenbond te Rotterdam, alwaar men te ver ging door de organisatie te vernietigen. Men had zich moeten ontdoen van de heterogene bestanddeelen en niet gelijk met het badwater het kind moeten wegspoelen. Men ging in het isolement zijn kracht zoeken. Zoo komt het dat er te weinig kracht uitgaat en de buitenstaande niet kunnen worden bereikt. Niets kon daarom terecht komen van de propaganda. Op de gehouden konferenties bleef men staan op het standpunt van geen federatie te willen, alhoewel de behoefte van federatie vooral in het donkere zuiden werd gevoeld. Spreker wees vervolgens op de zuidelijke federatie, die veel gedaan heeft om de idee federatie te bevorderen. Wat men als anarchisten niet doen mocht, werd als anti-militarist wel noodig geacht. En zij die zoo hoog opgaven over het individualisme en laag neerzagen op de federatie, vereenigden zich in de anti-militaristische vereeniging.

Daarop kwam spreker op de Deventer Konferentie, een plan van Kolthek om een federatie tegen de verkiezingen op te richten. Wij, zegt spreker, hebben die gelegenheid aangeklampt om onze federatie te bespreken. We zijn echter in de minderheid geduwd. Hoewel men als demokraten heeft gestemd over de nieuwe federatie tegen de verkiezingen, was men als anarchisten tegen het stemmen voor een blijvende federatie. Het meeste verzet ondervond men van Domela Nieuwenhuis en zijn wederhelft.

In Deventer werd een komitee van drie personen benoemd voor de voorbereidende werkzaamheden, om tot oprichting van een nationale federatie te komen. Deze commissie kon, omdat zij niet in één stad woonde, niet iederen dag bij elkaar komen. Door omstandigheden moest zij alleen handelen, een bewijs dat in de federatie het individu niet heelemaal is opgelost. Hij hoopte dat een konstante federatie mag tot stand komen. Dat in het geheele land zal worden gewerkt, opdat binnen een jaar tijds het aantal groepen zal worden verdubbeld en in de hoop tevens dat de andere groepen van het nut van federatie zullen worden overtuigd. Ten slotte wees hij op een stukje van Fok kertsma en door De Vrije Socialist overgenomen, smalend sprekende over Cornelissen, alsof het te doen was deze tot gesalarieerden voorzitter te maken. Hij hoopte dat het maar kon, maar voor dien zou hij wenschen dat Cornelissen nu reeds zijn proeven van bekwaamheid zou afleggen.

Cornelissen zegt daarop geen goede voorzitter te zijn en de vergadering nam genoegen dat Van Emmenes de konferentie verder leidde. Lodewijk wees men aan tot secretaris. Mónteman meende dat Van Emmenes met meer waardeering over het werken der Vrije Socialisten kon hebben gesproken. Door deze immers zijn in het afgelopen jaar reuzenmeetings gehouden. Er is meer gedaan dan door de machtige S. D. A. P.

Na nog eenige discussie werd besloten: staande de vergadering de nationale federatie als opgericht te verklaren.

Betreffende een beginselverklaring werd door verschillende personen het woord gevoerd. Jakob, van Amsterdam, meende dat de beginselverklaring van de Vrije Socialisten-vereiniging te Amsterdam als leidraad dienst kan doen.

Cornelissen zeide dat men het mis heeft als men denkt, dat hij met lange resoluties zal komen aandragen. Hij acht echter een beginselverklaring noodig als richtsnoer, als een uiting van voelen. In de beginselverklaring van de Vrije Socialisten staan dingen die niet goed zijn. B. v. dat elke verbetering zal leiden tot de instandhouding der maatschappij. Daartegenover staat dat men stelling moet nemen tegen het staats-socialisme. Hij stelt voor uit de beginselverklaringen van den ouden Socialistenbond en de Vrije Socialisten-vereiniging een beginselverklaring te maken, om zoo uit te drukken wat de libertaire kommunisten willen. Men moet de arbeiders op de fabriek iets kunnen geven, evenals de christelijken met hun bijbel, waarmee hij met onze denkbeelden op de hoogte komt.

Gorter, Koog Zandijk, verzet zich tegen het aannemen van een beginselverklaring.

Wink ontkent dat de federatie met een beginselverklaring een knellende band zou zijn. Het is noodig in groote lijnen aan te geven wat wij willen. Komen - we dan over eenige jaren tot de konklusie dat het verkeerd is, dan zullen we moeten herzien. Hij wil echter niet

ontkennen dat er een soort anarchisme bestaat, die zich tegen een beginselverklaring verzet. Wij moeten tegenover het groote publiek verklaren wat wij willen. Ook , de Duitse anarchisten achtten het als een noodzakelijkheid en hebben een brochure die als vraagbaak dient. Daar heeft men een liddraad, een houvast aan en hoeft men niet aan te nemen wat deze of gene propagandist zegt. Men heeft anarchisten die op de kantjes af het liberalisme verdedigen en dat moet weggenomen worden. Doen we dat niet, dan zullen we nog meer verwarring stichten. Luitjes verdedigt b.v. het persoonlijk eigendom. Niet eng, maar een beginselverklaring zoo breed mogelijk.

Stek, Amsterdam verklaarde zich er eveneens voor, om aan de warhoofderij een einde te maken.

Bruin, Den Haag, wees er op dat „Wat willen de anarchisten", ook een beginselverklaring is.

Een stem: En de roode internationale ook!

Bruin is er voor, mits zij genoeg ruimte laat.

Swaab, Amsterdam, komt op tegen benamingen als van warhoofden. Hij sluit zich aan bij de vorige sprekers, om te voorkomen dat men dan hier dan daar geslingerd wordt.

Samson zegt dat men eerst het kind moet gebaard hebben alvorens het een jurkje, een beginselverklaring, te geven. Aan het jurkje kan men dan zien wat er aan komt wandelen.

Van Emmenes is tegen een groote beginsel verklaring. Zij moet kort en zakelijk en niet te wetenschappelijk zijn. Wij moeten trachten door het volk begrepen te worden.

Cornelissen sprak over de verschillende opvattingen van anarchisme, zooals van Proudhon en Stirner. Dat leidt eerst tot verwarring en later tot beginselloosheid. Stirner zegt b.v. dat hij niet de slaaf wil zijn van wat hij gisteren zeide. Dat is woorden-filosofie. Dat noemen ze dan wetenschap, maar de werkelijke wetenschap houdt zich niet met abstraktiën op, maar is gebaseerd op feiten. We hebben ons dus over verschillende kwesties uit te spreken.

Woltman, Winschoten, merkt op, dat we als federatie moeten doen wat we te doen hebben en ons niet moeten storen aan wat anderen daarvan zeggen.

Ten slotte werd overgegaan tot stemming, waaruit bleek dat zij aangenomen werd met Dordrecht en Koog-Zaandijk tegen.

Als kommissie tot het maken van een beginselverklaring werden benoemd: Van Minnenes, Witik, Altink, Lambeck en Cornelissen.

(Zie verder het volgende bericht):

De Federatie is er!

Zondag kwamen in de „Roode Leeuw" te Amsterdam afgevaardigden van elf groepen goed dat dit niet plaats had met een andere vereeniging, want dan zou Emmenes zeker de eerste zijn geweest, er glossen op te maken! bijeen, om het plan ter oprichting van een Federatie te bespreken. Nu dat was gauw afgelopen.

Het kind werd gedoopt: Federatie van vrijheidlievende Communisten. Dus het anarchisme is al weggefallen. Men had even goed kunnen zeggen: Socialistebond. Ook de beginselverklaring is er al kwam zij zoogenaamd niet direkt uit Parijs, maar werd zij even in de pauseering klaar gemaakt.

Zij luidt aldus:

De federatie van vrijheidlievende communisten bestaat uit groepen en personen, overtuigd van en handelend naar de volgende beginselen:

- 1e. Dat ellende en knechtschap in de maatschappij bestaan en daaruit moeten verdwijnen.
- 2e. Dat de ellende der groote menigte aan de eene zijde en de bevoorrechte toestand van enkelen aan de andere het noodzakelijk gevolg zijn van de bestaande economische wanverhoudingen, waarin ook de overheersching van het eene individu over het andere haar socialen grondslag vindt.
- 3e. Dat het wezen dier wanverhoudingen daarin bestaat, dat de meerderheid de 5.3 volks, de arbeidende klassen, alle goederen voortbrengt, terwijl een minderheid, de kapitalistische klassen, de voortbrenging en de verdeling der goederen beheerscht.
- 4e. Dat de bestending dier sociale wanverhoudingen daaraan moet worden toegeschreven, dat alle middelen van voortbrenging en verspreiding van goederen aan de heerschende minderheid behooren en deze verder tot handhaving van haar heerscherstoestand zich kan bedienen van het staatsgeweld (justitie, politie en leger).
- 5e. Dat de maatschappij een grondige verandering in hare verhoudingen behoort te ondergaan, drop berustend, dat in de plaats der verschillende klassen ééne gemeenschap van voortbrengers tot stand komt, die de middelen van voortbrenging en verspreiding der goederen aanwendt op planmatige en genootschappelijke wijze, onder leiding van de georganiseerde arbeiders zelve.

6e. Dat de niet-bezittende arbeidersklasse het moderne proletariaat op de basis der bestaande maatschappij geen duurzame en grondige verbetering kan verwachten, en dat alle oogenblikkelijke economische verbeteringen alleen sociale waarde hebben voor zoover ze kunnen dienen tot het ingrijpen der arbeiders in de productieverhoudingen en tot de onteigening der bezittende klassen.

7e. Dat het de speciale taak der vrijheidlievende communisten moet zijn te helpen bewerken, dat de veranderingen in de sociale verhoudingen, die kunnen worden verwezenlijkt, samengaan Met de grootst mogelijke bevordering van de vrijheid der individuen en van het beginsel der Vrije groepeerling.

8e. Dat daarom de vrijheidlievende communisten ook bekampen het Staatssocialisme, den opkomenden vorm van staatslavernij, steunend op de utopie der omwerking van de economische verhoudingen door het ingrijpen der Staatsmacht, en op de uit die utopie voortgevloeide noodlottige idee der verovering van de Staatsmacht door de arbeiders als klasse.

9a. Dat de arbeiders voor hun ontvoogding zullen moeten strijden met alle middelen, die hun zelven als geoorloofd en doeltreffend voorkomen.

10e. Dat in dezen strijd de arbeiders van alle landen zich met elkaar solidair behooren te betoonen.

Deze beginselverklaring zal ter kennis van de verschillende groepen worden gebracht, waarin zij nader besproken kan worden. Voorloopig blijft zij van kracht tot de eerstvolgende konferentie.

Het program is met enkele wijzigingen in hoofdzaak gelijk aan dat, wat is aangenomen op het kongres van den Soc. Dem. Bond, gehouden te Zwolle in 1892.

Wij willen hierover alleen dit zeggen dat wij recht hadden veel meer te verwachten. Immers er wordt niet in omschreven het standpunt tegenover het individueel anarchisme, tegenover het anti-militarisme, tegenover het Vegetarisme, tegenover de Tuinstadbeweging, tegenover Rein Leven, tegenover al die zaken, waarin nu eens klaarheid zou worden gebracht.

Het uitvoerend comité bestaat uit J. Stek voorzitter, Joh. J. Lodewijk, beiden te Amsterdam en J. L. Bruyn penningmeester te 's Rage. De kontributie is bepaald op 2 cent per lid en per week voor de groepen en 25 cents per maand voor de verspreide leden. Waarschijnlijk zal er weer een blad verschijnen, als het kan en in de kommissie van

redactie zitten Cornelissen, Wink, Van Emmenes en Samson, terwijl Bruyn administrateur zal wezen.

En nu aan den arbeid! We zijn benieuwd naar den propagandistischen arbeid, dien dit wonderkind in onderscheiding van onze anarchistische groepen zal volbrengen.

Bron: [Het volk : dagblad voor de arbeiderspartij » 24 mei 1905 - Pag. 1 | Delpher](#) Note: kritiek op de FvVK van andere anarchisten

De half-anarchisten.

De Vrije Communist is verschenen als orgaan der Federatie van Vrijheidlievende Communisten, wier Paasch-congres wij hebben besproken. Wij hebben toen ook de voorloopig aan de groepen opgelegde beginselverklaring medegedeeld. Het anarchisme brengt hier een eerste offer aan de noodzakelijkheid van vereeniging, welke de maatschappelijke verhoudingen den mensch en vooral den strijdenden mensch opleggen. De maatschappelijke hervormingen moeten voor deze gefedereerden samengaan met de grootst mogelijke bevordering van de vrijheid der individuen en van het beginsel der vrije groepeerling. Dat „grootst mogelijk" is een rekbare uitdrukking, daar is alles onder thuis te brengen. Het is of de vereeniging zelve voelt waartoe de eerste stap op het veld der vaste organisatie haar brengen zal, en daarom in haar beginselverklaring die woorden opneemt, die niets en alles tegelijk zeggen, en waarmee men desnoods maatregelen van geweld kan verontschuldigen, als die op een oogenblik de „grootst mogelijke" vrijheid vertegenwoordigen.

Maar dit is niet het eenige rekbare in deze beweging. Zij is natuurlijk anti-parlementair, maar het is een gastvrij huis, waar alle deuren tegelijk open staan. In het eerste hoofdartikel, van de hand van Cornelissen, lezen wij:

„Er is gevraagd, of sommigen niet zouden of sommige niet zouden kunnen gaan kiezen" zelfs lid worden van het Parlement en toch onze beginselverklaring aanhangen. Gij verklaart u allen tegen de idee van „de verovering der staatsmacht". Maar men kan toch immers ook „voor de propaganda in het parlement willen werken"?

„Wij antwoorden hierop, dat ons dit voor een beginselverklaring niet aangaat. Wij weten, dat er ook in revolutionaire en anarchistische kringen personen worden gevonden, die als anarchist en anti-parlementair meenen, uit een zuiver propagandistisch doel, ook bij de verkiezingen en ze zelfs in het Parlement te kunnen werken."

„Dit is geen zaak van beginselen, maar van uitvoering van zijn beginselen. Meenen zulke antiparlementairen voor zich zelven, dat ze nog communisten, revolutionairen en libertairen zijn, — natuurlijk kunnen zij zich dan op de basis onzer beginselverklaring, aansluiten."

„Ze zullen later, zoo zegden wij, wel ontнуuchterd worden."

Met dit onderscheid tusschen „beginsel" en „uitvoering van beginsel" kan men ver komen. Als de uitvoering niet gebonden is aan de strenge lijn van het beginsel, dan is alle houvast weg. En al lukt het dan om zooveel mogelijk mannekes onder één hoed te vangen, de liefde tot de vrijheid kan er baat bij vinden, maar de beginsel-eenheid van de nieuwe federatie zal er schade onder lijden.

In de beginselverklaring leest men dat het proletariaat op de basis der bestaande maatschappij geen duurzame en grondige verbetering kan verwachten, en dat alle oogenblikkelijke economische verbeteringen alleen sociale waarde hebben voor zoover zij kunnen dienen tot het ingrijpen der arbeiders in de productieverhouding en tot de onteigening der bezittende klassen."

Dat is heel goed, maar wat zal de enkel economische actie aan die „basis" doen? Die basis, het kapitalisme, is de algemeen werkelijkheid. Het socialisme groeit er midden in en baalt er mijn voedsel uit. Dat ingrijpen der arbeiders in de productie-verbindingen en tot de onteigening der bezittende klasse - is juist het gebruik maken van de middelen die de feitelijke toestand ons heeft. En het deelnemen aan den parlementairen arbeid is er één van.

Werkelijk, als de individualistische anarchisten zeggen dat deze gefedereerden aftakken naar het parlementarisme, en dat zij visch nog vleesch zijn, dan zien we niet in hoe dat kan worden tegengesproken.

Want als de gefedereerden nu zeggen, dat "de arbeiders voor hun ontvoogding moeten strijden en met alle middelen, die hun zelven als geoorloofd en doeltreffend voorkomen", — dan zullen ze zelven wel beseffen, dat zij op dan duur althans enige van die middelen zullen moeten noemen. Want van papier en inkt, die maar al te geduldig zijn, kan een partij, en zelfs een federatie, niet leven. En waar komen ze dan heen? Enkel spontane staking, algemeene werkstaking, samenzwering en revolutie?

Over de eindelijke revolutie zijn wij het allen eens. Maar wij hebben goed gekozen werk noodig toot vandaag en morgen. En zal nu de federatie, die voor parlementaire toepassing van haar onparlementair beginsel al niet terugdeinst, niet afglijden in dien donkeren peil

van het parlementarisme, aan welks oever zij staat? Die nieuwe federatie voert de vlag der verwarring in top.

Wat drommel, wees anarchist, of wees het niet Maar blijf ons met dat geschipper van 1 lijf, dat los van alle zoiver denken en voelen, met wat suffen praal van woorden de menschen In dit land nog meer ia de war maakt dan re al zijn.

17-03-1906

Uit den Haag De vereeniging van vrijheidlievende communisten te 's Gravenhage heeft haar lid E. J. Muzerie, geroyeerd, op grond van het feit, dat hij tijdens de werkstaking bij den bakker Hus, is blijven doorwerken met onderkruipers.

[De arbeid; weekblad van het Nationaal Arbeidssecretariaat in Nederland, jrg 1, 1906, no. 18, 17-03-1906 » 17 maa 1906 - Pag. 3 | Delpher](#)

De nieuwe Federatie.

Velen zullen weten dat op de Conferentie van Vrye Socialisten-Vereenigingen en Anarchistengroepen, op de beide Kerstdagen van het vorige jaar te Deventer gehouden, door de voorstanders van Federatie al het mogelyke werd gedaan om de kameraden in den lande voor de idee van blijvende Federatie der groepen te winnen. En, hoewel op die Conferentie ten opzichte van Federatie enkel en alleen werd besloten zich te federeeren voor een bepaald doel, voor het voeren van eene krachtige agitatie tijdens de dit jaar te houden verkiezingen, toch verlieten we toen de Conferentie, in de stellige overtuiging een stap nader te zijn gekomen tot het doel: het tot stand komen van eene landelyke Federatie van socialistische groepen.

Dat we ons daarin niet hebben vergist, is thans gebleken. Op de Zondag 23 dezer gehouden Conferentie toch, aitschreven voor de voorstanders van Federatie, werd door de 11 aanwezige groepen besloten eene organisatie te stichten onder den naam: „Federatie van Vrijheidlievende Communisten'*, terwijl de volgende beginselverklaring werd vastgesteld, welke aan het oordeel der groepen zal worden onderworpen: «De federatie van vrijheidlievende communisten bestaat uit groepen en personen, over tuigd van en handelend naar de volgende beginselen :

[...]

Vervolgens werd op de Conferentie nog besloten de aangesloten groepen de meest mogelijke vrijheid te laten in het voeren van hare propaganda. Het uitvoerend Comité zal bestaan uit een drietal personen, zoo mogelijk uit verschillende afdeelingen; het wordt ieder jaar opnieuw gekozen. Zoo noodig, zal elk jaar eene Conferentie worden gehouden. De contributie werd vastgesteld op 2 cent per lid en per week en voor verspreide leden op 25 cent per maand. Er zullen pogingen aangewend worden om te geraken tot de uitgave van een eigen orgaan. Voor het eerste jaar is het uitvoerend Comité samengesteld als volgt: J. Stek, Amsterdam, voorz.; Joh. J. Lodewyk, Pieter Baststaat 13, Amsterdam, secretaris en J. L. Bruyn, Keppelratraat 170, Den Haag, penningmeester.

De Federatie is dus gesticht. Ze is nog zwak, zeer zwak, een teer plantje, dat goed verzorgd dient te worden en van welks krachten in den eersten tyd niet te veel mag worden verlangd. Zullen we er in slagen van dit teere plantje te maken een krachtigen boom, die zyn takken uitspreidt naar alle zijden, van Oost tot West en van Zuid tot Noord, dan is het zaak dat we het goed verzorgen, dat we het niet laten ondermynen door allerlei kleinzielig gedoe.

Wanneer bovenstaande beginselverklaring ook door de aangesloten groepen wordt aangenomen, dan kan iedereen weten wat hy aan ons heeft, en kan allerlei muggenzifterij, waaraan onze revolutionaire beweging tegenwoordig zoo ryk is, gevoegelijk achterwege blijven.

We spreken de wensch uit, dat de opgerichte Federatie moge groeien en bloeien, dat ze door hare propaganda de arbeidende klasse zal helpen verlossen uit de boeien van het kapitalisme, waarin zij zit vastgeklonken.

Leve de propaganda! Leve de Federatie van Vrijheidlievende Communisten !

29-04-1905 [De toekomst; socialistisch weekblad voor Zeeland en Westelijk Brabant, jrg 13, 1905-1906, no. 5, 29-04-1905 » 29 apr 1905 - Pag. 3 | Delpher](#)

12-05-1906 [De toekomst; socialistisch weekblad voor Zeeland en Westelijk Brabant, jrg 14, 1906-1907, no. 7, 12-05-1906 » 12 mei 1906 - Pag. 2 | Delpher](#)

Propaganda.

Zondagavond had alhier de aangekondigde vergadering plaats, uitgeschreven door de Landelijke Federatie van Vrijheidlievende Communisten. Hoewel ze beter bezet had kunnen zijn, mogen we toch niet klagen, daar een kleine 300 personen, meest arbeiders, in

de zaal van het „Hof van Holland" waren saamgekomen. Als eerste spr. trad op ds. Schermerhorn van Nieuwe Niedorp, met het onderwerp „Godsdienst en Socialisme". Spr. hekelde scherp de houding der tegenwoordige christenen, zoowel katholieken als protestanten en nam de kapitalistische klasse flink onderhanden. Ook het militarisme, dat bolwerk van de klasse der bezitters, werd door hem met vuur bestreden. Dat een en ander in goede aarde viel, bewees het luidruchtig applaus dat spr. ten deel viel. Deze hoopte van harte dat het door hem gesprokene mocht bijdragen om velen de oogen te openen voor het socialistisch beginsel. Nadat enkele minuten was gepauseerd, verkreeg Samson het woord. Deze besprak breedvoerig de strijdmiddelen der Vrijheidlievende Communisten, vulde vervolgens het door Schermeüiorn gesprokene wat aan, door nitteweiden over de vakbeweging en dezelve den arbeiders voor te houden als een machtig middel om hun toestand te verbeteren, las vervolgens de beginselverklaring voor van de Land. Federatie van Vrijheidl. CommunMen, om ten slotte zijn flinke rede te besluiten met het gedicht: „Daar komen de socialisten aan".

Een collecte voor de propaganda bracht p. m. f2.— op. Er werd heel wat lectuur aan den man gebracht, wat voor ons een gelukkig verschijnsel is te noemen. Jammer dat de beste tijd voor het houden van vergaderingen voorbij is, anders was er zonder twijfel nog meer pnblick opgekomen.

Tilburg

Zondag hadden we hier een openbare vergadeuitgeschreven door de Landelijke Federatie Vrijheidlievende Communisten. De opkomst treurig, wat vooruit wel een beetje was te want het was kermis te Goirle en de gaan hier altijd nog maar liever naar kermis dan naar een openb. verg., waar hunne worden besproken. Het woord werd door G. Rgnders en I. I. Samson. De zette in duidelijke bewoordingen het doel streven der anarchisten niteen, terwijl de tweede onderwerp zon behandelen: „Is de Tilburg - politie in staat het socialisme uit Noordte houden?". Ik zeg Samson zou dat behandelen, maar ik heb er in zgn minnten lang betoog geen woord van geNa de verg. heb ik hem daarop dan ook De rede van R. was in een woord en pakkend en daarom alleen is het dan ook betrenren dat er niet meer arbeiders waren We hopen R. in den komenden winter nog wel in ons midden? te zien.

14-07-1906 [De toekomst; socialistisch weekblad voor Zeeland en Westelijk Brabant, jrg 14, 1906-1907, no. 16, 14-07-1906 » 14 jul 1906 - Pag. 3 | Delpher](#)

BINNENLAND

De Vrije Socialistengroep „Jordaan" besloot tot aansluiting bij de Federatie van Socialistische Wijkverenigingen te Amsterdam en is hierdoor tevens aangesloten bij de Landelijke Federatie van Vrijheidlievende Communisten.

Uit Rotterdam.

De Commune van Parijs.

Zondag 17 Maart a. s. belegd de Federatie van Vrijheidlievende Communisten, afd. Rotterdam, een Openbare Vergadering ter herdenking van de Commune, Spreker is I. I. Samson van Den Haag. De vergadering vindt plaats in „t VereenigiBgsgebouw", des morgens ten elf ure.

[De arbeid; weekblad van het Nationaal Arbeidssecretariaat in Nederland, jrg 2, 1907, no. 18, 16-03-1907 » 16 maa 1907 - Pag. 3 | Delpher](#)

Anarchistische Conferentie

De Conferentie van anarchistische groepen zal worden gehouden op den Ien Paiischdag (19 April) des morgens ten 11 uur, in het gebouw van den Typografenbond te Amsterdam. Wij laten hieronder volgen de »beschrijvingsbrief*, bevattende de te behandelen voorstellen: Punt 1 van de Nederlandsche Federatie van Kommunisten.

Ie Een eventueele nieuwe Federatie zal hebben vasten vorm van organisatie met uitvoerend comité.

2e zal de Federatie te beschikken hebben over een eigen orgaan onafhankelijk van personen.

3e dat het standpunt waarop deze Federatie zal komen te staan wordt uitgedrukt in een formule of verklaring.

Punt 2. Motie van het Comité tot voorbereiding der conferentie: »de Conferentie van anarchistische groepen, socialistische vereenigingen, landelijke federatie van vrijheidlievende kommunisten en een aantal belangstellende kameraden, besprekende de Internationale Anarchistische beweging; van oordeel, dat in navolging van het Intern.

Kommunistisch Congres, waar tot oprichting van een Internationaal Bureau werd besloten, het noodzakelijk is een nationaal correspondentschap te benoemen ; besluit hiertoe over te gaan.

Misschien ligt het aan ons, maar eerlijk gezegd zijn wij nu nog niet veel wijzer geworden omtrent «doel en streven" van de nieuw op te richten federatie. Zal men zich Kommunist noemen of Anarchist, of is het verschil tusschen de aanhangers dezer twee wereld of levens-beschouwingen zoo gering, dat het gemakkelijk is weg te doezelen ? Op welk een „gemeenschappelijken beginsel-wortel" zal men zich nu plaatsen, om eendrachtig te kunnen optreden.

In De Vrije Communist heeft Chr. Cornelissen ons artikel »Om een naam beantwoordt en toegegeven, dat de naam, die een individu of nog meer een organisatie zich toe eigent, toch wel iets beteekent, wat natuurlijk inhoudt, dat ook, tegelijkertijd dat de naam wordt bepaald, wordt aangegeven, welk standpunt« wordt ingenomen.

Wij woonden indertijd de op 29 Dec. 1907 te 's Hage gehouden Conferentie van »anarchisten, vrijheidlievende communisten, en een aantal belangstellende kameraden" bij en zonder bang te zijn tegenspraak te ondervinden, meenen wij te mogen verklaren, dat bedoelde bijeenkomst, door de Babylonische spraakverwarring, die er heerschte, niet eenig resultaat van belang opleverde, het geen trouwens onmogelijk was, daar vaste lijnen, waarbinnen de beraadslagingen zouden worden gevoerd, niet waren aangegeven.

De voorspelling is o. i. niet te gewaagd, dat het resultaat, het welk met Paschen zal worden bereikt, niet veel grooter zal zijn, omdat de commissie van voorbereiding slechts heeft te kennen gegeven, dat het noodig is het standpunt der eventueel tot stand komende federatie uit te drukken in een formule of beginselverklaring, doch in gebreke bleef een ontwerp in dien zin in te dienen, waardoor de afgevaardigden, in overleg met hunne groepen, in de gelegenheid zouden zijn geweest hun stem uit te brengen. **Want hoe anarchistisch of federatief men ook wil werken, langs de lijnen der democratie, d. w. z., bij meerderheid van stemmen, zullen toch eventueel gedane voorstellen moeten worden aangenomen of verworpen.**

Wil men bovenstaande opmerkingen beschouwen als bedilzucht, betweterij, zucht tot kritiek of iets van dergelijken aard, ons wel; genoeg zij het te zeggen dat zulks allerminst onze bedoeling was.

Wat wij zoo gaarne zouden willen en waartoe wij zoo gaarne zouden medewerken, is door Cornelissen begrepen, toen ook hij, die den toestand in Nederland uitstekend kent, te kennen gaf, dat het een goed werk zou zijn de lieden, die niet tot de S. D. A. P. wenschen

toe te treden, en ook niet de anarchistische beginselen zijn toegedaan, tot organisatie te brengen.

Zonder zulks nu te willen vertaald hebben, als zouden wij hebben gezegd: dat het anarchisme in Nederland dood is, gelooven wij, toch dat het aantal overtuigde, konsekvente anarchisten niet zeer talrijk is, en dat zeer velen van hen, die zich met dien naam tooien, zulks doen om duidelijk te demonstreeren, zich niet te kunnen vereenigen met het socialisme, zooals dit door de S. D. A.-P. wordt verdedigd en voorgestaan.

Zou het niet mogelijk zijn zouden wij willen vragen, om een »beginsel-verklaring« of »standpunt« saam te stellen, waarmede socialisten van allerlei schakeering konden genoeg nemen en waarbij de vrijheid van het individu zoo bleef behouden, dat bijv. in onderdeelen, enz. ieder zijn eigen weg kon gaan zonder daarom door anderen te worden verketterd, of als minderwaardig uitgekieten? Misschien is het onjuist gezien, maar nog altijd meenen we, dat er in Nederland plaats is voor een organisatie, die in den zin van den socialistebond zou willen ijveren voor het verkrijgen van een socialistische samenleving.

27-03-1908 [De klok; weekblad der Volkspartij in de districten Schoterland en Wolvega-voor het volk, door het volk, jrg 20, 1908, no. 13, 27-03-1908 » 27 maa 1908 - Pag. 2 | Delpher](#)

---

ingezonden Stukken.

Buiten verantwoordelijkheid, der Redaktie,) COMITÉ TOT BIJEENROEPING VAN DE ANARCHISTISCHE CONFERENTIE. W. K. Op de konferentie van 29 September 1907 werd ons opgedragen stappen te doen voor een nieuwe konferentie. Wy hebben nu bepaald deze op den isten Paaschdag te beleggen. De konferentie begint 's morgens om 11 uur, in het gebouw van den Tynogtalenboüd, Kloveniersburgwal 54, Amsterdam. Thans hebben w(j de volgende voorstellen ter behandeling: Punt 1 van de Nederlandsche Federatie van Kommunisten :

1. Een eventueele nieuwe Federatie zal hebben vaste vorm van organisatie met uitvoerend comité.
2. Zal deze Federatie te beschikken hebben over een eigen orgaan, onafhankelijk van personen.
3. Dat het standpunt waarop deze Federatie zal komen te staan, wordt uitgedrukt in een formule ot verklaring.

Punt 2. Motie van het Comité tot voorbereiding der konterentie.

De Konterentie van Anarchistische Groepen, Socialistische Vereenigingen, Landelijke Federatie van Vrijheidlievende Communisten en een aantal belangstellende kameraden, besprekende de Internationale Anarchistische beweging; van oordeel, dat in navolging van het Intern. Kommunistisch Korigres, waar tot oprichting van een Intern. Bureau werd besloten; van oordeel dat het noodzakelijk is een Nationaal Correspondentschap te benoemen en besluit hiertoe over te gaan.

Van beide punten toelichting op het Congres.

Meerdere voorstellen hebben wy tot op heden nog niet. De groepen of personen welke nog voorstellen wenschen besproken te zien op de conferentie, worden verzocht deze voor 5 April a. s. nog op te zenden, dan zullen dezelve nog in de bladen bekend gemaakt worden en kunnen alsnog in de groepen besproken worden. De groepen welke tot deelname besloten, zijn de volgende: Vrije Groep, Beverwijk, Vrije Socialisten-Groep, Van Lennepkwartier (Amsterdam); Vrije Soc.-Ver., Haarlem; Vrije Soc. Groep Oostelijke Eilanden, (Amsterdam); Soc. Prop.-Club Vlaardingen en de Federatie van Vrijheidlievende Communisten, terwijl ook nog eenige sympathiebetuigingen inkwamen. Toe kameraden antwoord nu voor 5 April a.s.

De Commissie: F. DREWES. W. SLICHTING. J. F. RUMMENIE, Secr., V d. Hoopstr. 10. S. HALBERSTADT. Penn. Hazen broekstraat 17, Amsterdam. De groepen, die nog lysten in hun bezit hebben, gelieven deze, met of zonder bedrag, zoo spoedig mogelijk op te zenden.

[De toekomst; socialistisch weekblad voor Zeeland en Westelijk Brabant, jrg 15, 1907-1908, no. 52, 28-03-1908 » 28 maa 1908 - Pag. 4 | Delpher](#)

Verdwenen. De Haagsche afdeeling van de Federatie van Vrijheidlievende Communisten heeft thans ook opgehouden te bestaan, niettegenstaande tot het laatste toe, enkele personen met kracht hadden geijverd voor haar voortbestaan, zoodat thans de geheele Federatie van Tiet tooneel is verdwenen.

Echter, het wil ons voorkomen, dat deze organisatie, hoewel vooral in het laatste tijdperk niet veel kracht werd ontwikkeld, niet geheel vergeefs heeft gearbeid. De secretaris der thans ontbonden afdeeling, A. Pauli, schrijft ons o.m:

„Als reden der verdwijning kan worden gekonstateerd, dat gebleken is, dat slechts zeer weinigen van de revolutionaire arbeiders behoefte gevoelden aan een landelijk verband, zoodat zij die de Federatie stichtten, door het niet toetreden der overigen, met machteloosheid werden geslagen. Dat men echter nu het „Arbeiders aller landen vereenigt U,“ begrepen heeft, wordt bewezen door het feit, dat de meeste leden der Federatie lid zijn geworden van den Socialistenbond.

Welkom aan de nieuw toegetreden kameraden. Het is altijd ietwat hard een organisatie op te heffen, waaraan men veel werk heeft verricht. Geleerd door de ervaring zal men thans begrijpen hoe noodig het is nationaal, zoo mogelijk internationaal op te treden'

[De klok; weekblad der Volkspartij in de districten Schoterland en Wolvega-voor het volk, door het volk, jrg 21, 1909, no. 3, 15-01-1909 » 15 jan 1909 - Pag. 3 | Delpher](#)

Inzake m'n verbanning.

In „De Klok“ van 14 dezer schrijft H. n mijn plaats een tijd uit de beweging te zijn gegaan. Ik zou willen vragen uit welke oeweging ? Immers sedert de oprichting Ier federatie van vrijheidlievende communisten en later den Soc. Bond, heb ik reeds niet meegedaan aan wat men noemde de Anarchistische propaganda Uit die beweging had ik mij dus niet terug te trekken. Trouwens als ieder, die in de hitte van den strijd een ander een leelijk woord toevoegt of een beschuldiging uitbrengt, uit de beweging moest gaan, dan was m. i. vooral de anarchistische beweging al lang van haar voormannen ontdaan. De veronderstelling van H. dat D. N. slechts de zaak R. tot aanleiding neemt om tegen mij te sputteren is volkomen juist. D. N. heeft andere redenen. Reden die ik uit zijn eigen brieven kan bewijzen. D. N. is reeds sedert 1905 op mij gebeten, dat ik mij niet door hem wilde laten uitbuiten. D. N. had voor dien aan mij een kolporteur, die hem 100 tallen oude brochures afkocht en 10-- tallen guldens inbracht. D. N vergeeft mij ook nooit dat ik inzake het Intern. Anar. Congres geen gewillig werktuig van hem wilde zijn. D N. vergeeft trouwens niemand die het op den duur niet met hem eens is.

Ik zelf maak mij dan geheel niet boos om z'n gesputter.

Een voornamer reden voor D. N om boos te zijn is ook, dat hij moet ervaren dat „de beweging“ hem hoe langer zoo meer ontvalt. Reeds 9 jaar geleden propageerde ik in m'n blad „De Zweep“ de ideën omtrent vakorganisatie en federatie in de soc. beweging, die nu langzamerhand school gemaakt hebben. Ik kan best verdragen dat m'n persoon weg valt als m'n gedachten maar voortgaan. Anderen kunnen zulks minder goed verdragen. Uit het

uitblijven van het stenogram kunnen nu de lezers van „De Klok” concludeeren dat ik gelijk had, behoorlijke waarborgen te eischen voor publiciteit, want nu weten b. v. nog altijd niet de groepen, wie verantwoordelijk moeten gesteld worden voor het verspreiden van de „practische Anarchist”, voor het bestellen van werkloozen, voor het aanbrengen der slachtoffers in de loodgietersstaking en voor het ontaktische geschrijf in de „Vrije” inzake de slachtoffers der zeeliedenstaking. Een en ander zou wel een aardige bespreking kunnen geven op de a. s. conferentie. Ten zeerste waardeer ik de goede meening van H., doch als ik er lust toe voel, dan zal ik propaganda maken voor wat ik goed acht. Ik heb nu nog vanaf 1 Dec. reeds weer 8 maal marktpropaganda gemaakt en daarbij ruim 1500 brochures verkocht, die anders beslist onverkocht waren gebleven, 't Zou jammer zijn zulks na te laten, temeer daar niemand van de beschermelingen van D. N. zulk werk doet. Ik hoop trouwens het voorjaar nog meer te doen. Ik ga dan ook naar Friesland, ik zal dan tevens eens de brieven, die ik van D. N. bezit, meenemen en voor belangstellenden ter inzage leggen. Ten slotte laat D. N. nu maar schelden en laat hem maar banvloeken slingeren. Ik ga m'n weg, zooals ik dien meen te moeten gaan. Intusschen nog mijn groet ook aan Jan Lampe, die ik in overweging geef zich nog eens te herinneren, hoe hij over de houding van D. N. inzake het Hogerhuis-- proces heeft gedacht en gesproken. Ik wil I eindigen met de wensch, dat men alle pausen toch eens links liet liggen. Dat men alleen voor of tegen meeningen zich gaat uitspreken en niet voor of tegen priesters — ook ongeloovige priesters. Dankend voor de helaas weer noodige ruimte. Ergens anders weigerde men mij die. Men neemt zelfs geen letter over. O ! die anarchistische rechtvaardigheid.

I. I. SAMSON.

Een Nieuwe koers.

In „De Vrije Communist” beveelt J. L. Bruin, comité-lid der Landelijke Federatie van vrijheidlievende Communisten, zijn geestverwanten aan, om, nu het duidelijk is, „dat er van den kant der z. g. vrije socialisten niets meer te wachten is voor samenwerking om een gezondere en geregelde beweging in het Land” een anderen, een nieuwen koers aan. Hij zou willen: „de vereeniging van alle socialisten, van wat denkbeelden ook omtrent onderdeden en taktiek, amar die hierin overeenkomen, dat zij voorstaan de opheffing van den persoonlijken en de invoering van den gemeenschappelijken eigendom aan grond en arbeidsmiddelen, daarbij vooropstellend de idee der grootst mogelijke persoonlijke vrijheid, de verwerping van 't noodlottige streven tot verovering der staatsmacht en sympathieke bejegening van alle bewegingen (b. v. prod. associatie), die leiden inde richting eener nieuwe maatschappij. Medewerking met een socialist, die nu en dan, om

louter opportunitereiden (b.v. 't keeren eener klerikale regeering, die 't onderwijs wil kerstenen) meent naar de stembus te moeten gaan, is mij oneindig sympathieker dan met een anarchist, die de massa exploiteert voor eigen stoffelijke belangen.

„Ik zou wenschen gaat B. voort dat onze federatie zich in dien geest organiseerde. Ik geloof dat er elementen voldoende aanwezig zijn, om zulk een organisatie noem haar b.v. Federatieve Socialisten of Kommunistenbond tot stand te brengen. Er zijn er inderdaad, die onmogelijk zich in de S. D. A. P. een verkiezingspartij thuis voelen, maar evenmin geneigd zijn mede te doen aan de doellooze vrije organisatie.”

Dus weer een nieuwe koers 1 Best mogelijk dat Bruin het helder inziet, voor ons is, wat hij bij een wil flansen, een ware hutspot. Met al die koersen raken de wereldhervormers meer en meer van streek, wat overigens allerminst te verwonderen is. Aan warhoofden onder hen is waarlijk geen gebrek.

Overigens voorzag B. al, dat er ook in de federatie, waarvan hij deel uitmaakt, zouden gevonden worden, die niet van zijn reorganisatieplannen gediend zouden zijn; want hij verklaart, dat, als de meerderheid het niet met hem eens is, hij vrijwillig heen zal gaan. Waarheen?... alleen in de richting van zijn nieuwen koers ?